

**AKTIVIZAČNÍ VÝUKOVÉ METODY VE VOLNOČASOVÉM VZDĚLÁVÁNÍ
ACTIVATING METHODS IN EXTRACURRICULAR EDUCATION**

Student: Jan Zajíc
Vedoucí práce: PhDr. Miroslava Kovaříková, Ph.D.
Akademický rok: 2023/2024

Motivace

V dnešní uspěchané době mobilních telefonů, počítačů a dalších technologií, se jen horko těžko prosazuje pobyt v přírodě a s ním spojený kladný vliv na děti i dospělé. Bohužel velká část dospělých už si s tím neumí poradit a o to větším přínosem jsou spolky jako Junák – Český skaut, které jsou ochotné jim v tomto ohledu s dětmi pomoci. Moje práce má těmto začínajícím dobrovolníkům dát nástroj k tomu jak si počínat v počátcích jejich práce s oddíly.

1. Skaut je pravdomluvný.

2. Skaut je věrný a oddaný.

3. Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.

Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zanalizovat prostředí schůzek skautských oddílů na Plzeňsku. Výsledkem budou čtyři modelové schůzky, kterých se začínající vedoucí mohou držet a kterými se mohou inspirovat i organizace mimo Skaut. Práce má ještě tři výzkumné předpoklady, které nám v průběhu práce pomohou zacílit modelové schůzky správným směrem a na potřebné skupiny.

4. Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.

5. Skaut je zdvořilý.

Výzkumná metoda

Nástrojem pro získávání potřebných dat byl online dotazník, který byl formou odkazu rozeslán emailem 131 respondentům z řad vedoucích skautských oddílů na Plzeňsku. Z tohoto počtu se mi jich 116 vrátilo vyplněných, nicméně 2 jsem musel z důvodu koedukovaných (smíšených) oddílů vyřadit. Dotazník je poskládan tak, aby zjistil informace potřebné k potvrzení, nebo vyvrácení výzkumných předpokladů a nutných k vytvoření oněch modelových schůzek.

6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.

Abstrakt

Bakalářská práce „Aktivizační výukové metody ve volnočasovém vzdělávání“ se zaměřuje na průzkum skautských schůzek napříč oddíly a zjištění nejčastějších aktivizačních metod, které se v nich využívají. Cílem práce je podle výsledků sestavit čtyři modelové schůzky, které budou k dispozici začínajícím vedoucím. Téma vzdělávání v přírodě je čím dál více vyhledávané a důležité pro všestranný rozvoj dětí i dospělých. Výzkum je prováděn formou dotazníkového šetření, které je rozesláno odkazem na email 131 respondentům z řad vedoucích skautských oddílů na Plzeňsku. Návržnost výsledků je 116 dotazníků z nichž 2 jsou vynechány z důvodu nesplnění podmínek pro zařazení do výzkumu. Na základě těchto zjištění byly vytvořeny ony čtyři modelové schůzky, které mohou využít skautští, ale i jiní, vedoucí v počátcích svojí činnosti. Data se dají i nadále využívat k přípravě programů napříč oddíly i organizacemi.

Klíčová slova

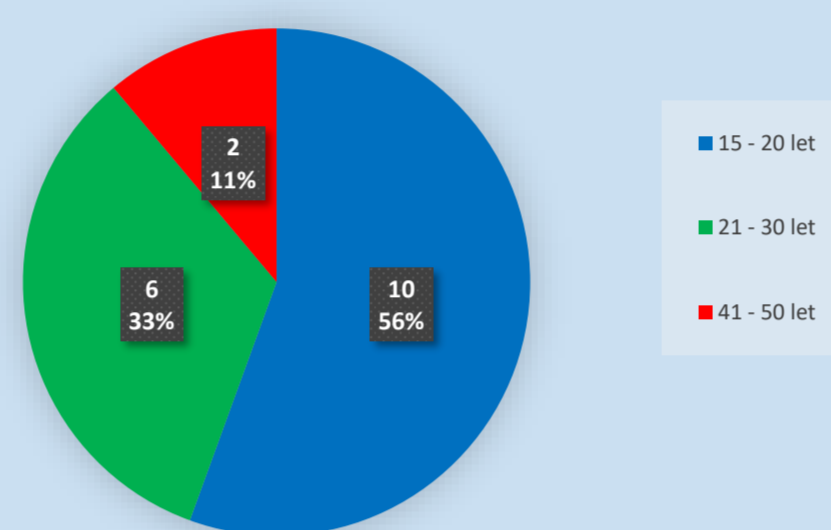
Volnočasová pedagogika, Junák – Český skaut, vzdělávání, příroda, dotazník, aktivizační metody, modelové schůzky, výukové metody

Výsledky

1. Výzkumný předpoklad

- alespoň 70 % všech vedoucích, s praxí kratší než dva roky, je ve věkové skupině 15–20 let. Otázka je položena proto, abychom měli přehled pro jaké věkové skupiny budeme modelové schůzky vytvářet.

Procentuální znázornění četnosti vedoucích s praxí menší než 2 roky

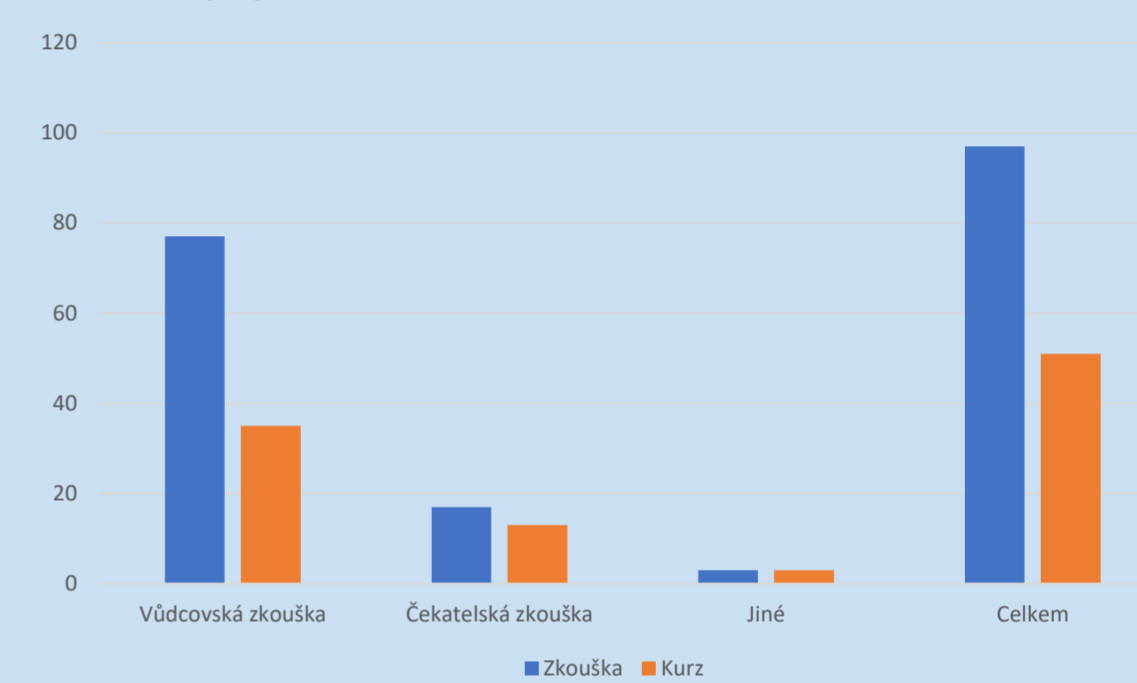

Z 18 vedoucích, kteří splňovali podmínku toho, že je jejich praxe kratší než dva roky, bylo pouze 10 ve věkové skupině 15-20 let. Předpoklad tudíž nebyl potvrzen.

2. Výzkumný předpoklad

- alespoň 70 % všech vedoucích, kteří mají splněnou některou skautskou zkoušku, ji podstoupilo po absolvování přidruženého kurzu. Zjišťujeme zde, zda nabyté zkušenosti vedoucích pramení ze skautských kurzů, nebo zda je získávají samostudiem a praxí.

Poměr splněných zkoušek a absolvovaných přidružených kurzů

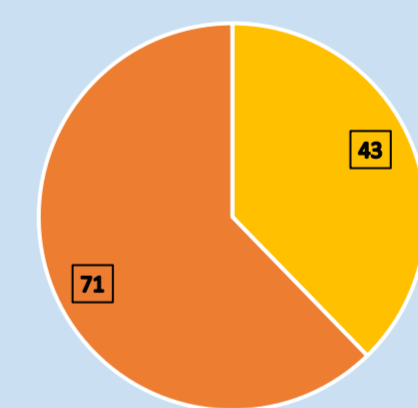

Celkem má některou ze zkoušek splněnou 97 jedinců, avšak pouze 51 z nich k tomu splnilo i daný kurz, to je jen 52,6 %. Na základě tohoto výsledku nelze potvrdit ani druhý předpoklad. Toto zjištění však potvrzuje to, že velké procento vedoucích se vzdělává dobrovolně samo v průběhu celé jejich činnosti.

3. Výzkumný předpoklad

- alespoň 50 % všech vedoucích využívá při svých schůzkách k učení didaktické hry. Hry provází skauting a celkově volnočasovou pedagogiku všude a dle mého názoru se děti nejvíce naučí činností, která je baví. Proto je zařazen tento předpoklad, který to má potvrdit.

Počty vedoucích, kteří využívají či nevyužívají didaktické hry k učení.

Celkově didaktické hry využívá 71 respondentů, což je 62,3 % ze všech dotázaných. Tento výsledek lze tedy přijmout jako platný a potvrdit nám tento výzkumný předpoklad.

7. Skaut je poslušný rodičům, představených a vůdců.

8. Skaut je veselý myslí.

Závěr

Téma volnočasové pedagogiky a skautingu byl pro mě, jako pro člověka, který celý život pracuje s dětmi v rámci několika institucí a agentur, naprosto přirozenou volbou a jsem opravdu moc rád, že se setkal s tak pozitivním vnímáním od mých kolegů, o čemž svědčí hlavně návratnost dotazníků a verva, se kterou jednotliví vedoucí odpovídali. Cílem bylo vytvoření čtyř modelových schůzek, které by pomohly začínajícím a tápajícím vedoucím v počátcích jejich počínání. Tento cíl byl splněn a z hodnot zjištěných při vyhodnocení dotazníků se dá i nadále vytvářet hodnotný program pro různé druhy organizací.

9. Skaut je hospodárný.

10. Skaut je čistý v myšlení, slovech i skutcích.

